

Alvesta kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
VA-avdelningen
342 80 Alvesta

Datum: 2025-03-31
SMHI Dnr: 2025/797/5.4.1
Er referens:

anneli.isaksson@alvesta.se

Yttrande över Samråd enligt miljöbalken inför ansökan om tillstånd till markavvattning för anläggande av vall vid Alvesta avloppsreningsverk, Alvesta kommun

SMHI har tagit del av rubricerat samråd och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden hydrologi (enbart ytvatten), meteorologi (inklusive luftmiljö) och klimatanpassning.

Myndigheten inser relevansen av att översvämningssäkra avloppsreningsverket och ser ingen betydande negativ påverkan av anläggandet av vallen.

Hydrologi

Föreslagen anläggning är dimensionerad för +143,8 m vilket sägs vara nivån vid hundraårsflödet (HQ₁₀₀) i Mörrumsån genom sjön Salen baserat på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) översvämningsskartering. SMHI tycker sig dock finna att nivån vid HQ₁₀₀ är +143,7, +143,8 vid HQ₂₀₀ och +144,5 vid beräknat högsta flöde (BHF) och vill be sökanden se över denna referens. Om åtgärden dimensioneras för +143,8 m så blir detta i så fall ett någotsånär konservativt ställningstagande, vilket innebär ett skydd för flöden med återkomsttid över 100 år.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

I Figur 7 (sida 15) anges flödeslinjer baserat på områdets topografi. Kommande utredningar måste visa hur flödesvägarna blir efter konstruktion av den planerade vallen. Inom verksamhetsområdet kommer det framgent att finnas ett behov av fungerande dagvattenlösningar, med en beredskap för situationer med mer avrinning än vad VA-systemet är dimensionerat för. Särskilt beaktande bör tas till rinnvägar och lågpunkter för att säkerställa att skada minimeras även vid större vattenmängder även efter vallens konstruktion.

SMHI delar sökandens bild om att MSB:s översvämningsskartering är ett gott dimensioneringsunderlag i och med att högvattennivåer i Mörrumsån/Salen och Hjortsbergaån kan förväntas samvariera vid högflödessituationer.

Under avsnitt 7.11 (sida 16) finns en presenterande text för Figur 9 där den sista meningen är svår att förstå. Där sägs att Scalgo använts för att modellera utbredning vid ett 100-årsregn och vid BHF, vilka är två olika hydrologiska storheter i och med att det förra omfattar ett regn [mm] och det senare ett flöde [m^3/s]. Utbredningen vid BHF torde väl vara densamma som MSB modellerat och leder ju då till en nivå på +144,5 m (medan det här anges +144,7 m)? Hur utbredningen av vattnet från ett 100-årsregn blir torde också bero på randvillkoret i och med Salens nivå - om Salen ligger lågt vid ett 100-årsregn över omgivningarna så bör väl regnet följa rinnvägarna över anläggningen ned mot sjön (i enlighet med flödeslinjerna presenterade i Figur 7). SMHI anser att dessa frågor bör tydliggöras i kommande underlag.

Figur 9 (sida 17), uppvisar flera oklarheter. I bildtexten står det att bilden visar "utbredning av normalflöde", vilket inte tycks finnas i figuren. Det står även att "vattennivåerna når vid dessa händelser en nivå kring +143,6 m till +144,7 m", vilket är svårt tydligt. Det låter dels som att nivåerna sker i ett spann mellan dessa höjder, och det är också oklart varifrån siffrorna kommer i och med att MSB:s översvämningssportal (karttjänsten) anger +143,7 m för HQ100 och +144,5 vid BHF. SMHI anser att dessa frågor bör tydliggöras i kommande underlag.

På sida 17 omnämns SMHIs nationella modell S-HYPE, vilket är en hydrologisk modell och inget annat. S-HYPE är en hydrologisk modell som visserligen kalibreras mot tillgängliga mätningar, men i de allra flesta avrinningsområden - däribland Hjortsbergaån, finns inga mätningar. Detta innebär att uppgifterna i Vattenwebb för Hjortsbergaån endast är baserade på modellinformation som inte är specifikt kalibrerad för de platsspecifika förutsättningarna. Underlaget ska betraktas som vägledande för samhällets allmänna behov, framtaget med den bakgrundsinformation och metod som varit tillgänglig vid beräkningstillfället. Beräknade vattenflöden och statistik i Vattenwebb beräknas för en så stor mängd punkter att manuell granskning av varje enskild punkt är omöjlig.

Ställföreträdande avdelningschef Lena Lindström har beslutat i detta ärende som beretts av Anna Åkesson, Jörgen Jones och AnnaKarin Unger.

För SMHI

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Lena Lindström
Ställföreträdande chef avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda